

MARTIN ŠRAJER / 29. 8. 2018

Wonder Woman Hedy Lamarr

Hedy Lamarrová byla považována za jednu z nejkrásnějších hereček filmového plátna. Méně se ví, že kdyby jí nebylo, zřejmě dnes nemáme mobilní telefony a bezdrátový internet.

„Každá dívka může být okouzující. Jediné, co musí udělat, je stát a tvářit se hloupě.“ Tímto citátem Hedy Lamarrové, podloženým neblahou mnohaletou zkušeností s Hollywoodem, začíná dokument *Bombshell: The Hedy Lamarr Story* (2017), který o rakouské herečce a vynálezkyni natočila Alexandra Dean. Podstatné pro zaměření filmu je slovo „vynálezkyň“, které začalo být ke jménu Lamarrové připojováno poměrně nedávno.

Hedwig Eva Maria Kieslerová (1914-2000) od mládí vynalézala a zlepšovala různé předměty. Jak zazní v dokumentu, kdyby neměla tak fotogenickou tvář, zřejmě se dá na dráhu vědkyně. Herectví se začala věnovat v šestnácti letech. Průlomem i prokletím se pro ni stala *Extase* Gustava Machatého. Poetická romance nejprve vzbudila pozdvižení nahotou a předstíraným orgasmem nezletilé herečky, poté byla nacisty zakázána kvůli židovskému původu Lamarrové.

Jako s krásným objektem, kvůli němuž muži ztrácejí rozum, s ní nakládali také filmaři ve Spojených státech, kde na konci třicátých let získala lukrativní smlouvu u studia MGM. Silnou nezávislou ženu ztvárnila až ve filmu *The Strange Woman* (1946), na němž se podílela také jako výkonná producentka. Šlo pro ni zároveň o únik před „otrokářským“ systémem velkých studií, nutících podle vzpomínek Lamarrové zejména herečky pracovat šest dní v týdnu od rána do večera.

Mimo filmové plátno Lamarrová proslula jako silná, nezávislá, zvědavá a vysoce inteligentní žena. Díky přátelství s miliardářem Howardem Hughesem měla přístup k moderním technologiím a kontakt na špičkové vědce a vynálezce. Během druhé světové války pak navázala spolupráci s avantgardním hudebním skladatelem Georgem

Antheilem (mj. autor hudby k avantgardnímu snímku *Mechanický balet*) a přišla s vynálezem umožňujícím rádiové navádění spojeneckých torpéd, které nebudou moct překazit německé rušičky.

Její technologie přeskakující frekvence začala být sice americkou armádou využívána teprve v padesátých letech, ale je považována za jeden z předpokladů pro vznik GPS, Wi-fi, Bluetooth, mobilních telefonů nebo vojenských satelitů. Přestože je dnes tržní hodnota vynálezu odhadována na třicet miliard dolarů, sama Lamarrová na něm nevydělal ani cent, protože se ke svému zprvu odmítnutému patentu – o jehož využívání americkou armádou ovšem neměla tušení – včas nepřihlásila.

Lamarrová se ve filmu naposledy objevila v roce 1958, poté se před nepolevujícím tlakem veřejnosti a médií, pro která byla kvůli svému častému střídání partnerů a obtížnému zvládnání velké stresové zátěže oblíbeným terčem, stáhla do soukromí. Klíčový rozhovor, v němž shrnula celý svůj život, s ní vyšel v časopise *Forbes* v roce 1990, kdy zároveň započalo její znovuzobjevování a pozdní doceňování jejích zásluh v oblasti komunikačních a vojenských technologií.

Další připomínkou života Lamarrové po výše zmíněném dokumentu by se zanedlouho měl stát seriál stanice Showtime, ve kterém tuto úžasnou ženu ztvární izraelská „Wonder Woman“ Gal Gadot, jež projekt zaštití zároveň jako výkonná producentka.

Machatého *Extasi* Lamarrová v rozhovoru z roku 1990 možná zbytečně příkře označuje za „ten hloupý film“. Zatímco ona sama by se bez ní zřejmě nedočkala hollywoodské slávy, my bychom se dnes bez Hedy Lamarrové pravděpodobně museli obejít bez mnoha technologických vymožeností usnadňujících nám dnes život. Kino Ponrepo *Extasí* zítra od 18:00 po letní přestávce zahájí svou podzimní sezónu.